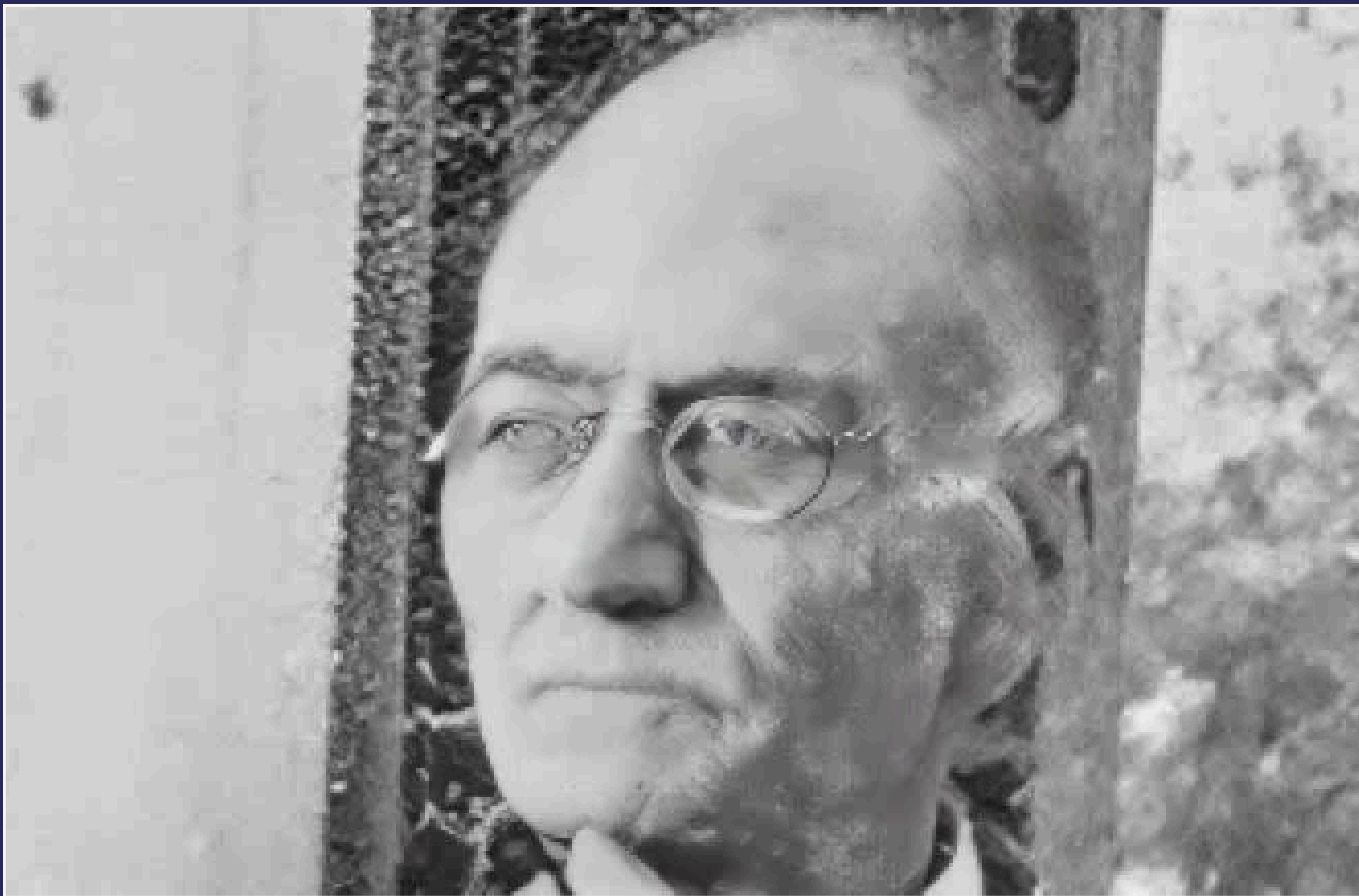

همت بلند پزشک نامی ایران

Ehda.tums.ac.ir

به همت بلند این پزشک نامی، بنیان دانشکده‌های پزشکی و داروسازی تهران و بنگاه پاستور ایران نهاده شد.

در آستانه روز پزشک یادی می‌کنیم از دکتر محمد حسین لقمان‌ادهم، مشهور به لقمان الدوله، بنیان‌گذار دانشکده پزشکی تهران و انستیتو پاستور ایران، که در روزهای تاریک این سرزمین با همت، تلاش، فداکاری و از خودگذشتگی نویدبخش روزهای بهتر و روشن برای ایران شد.

بیشک در تاریخ تحول و گسترش دانش پزشکی، سلامت و بهداشت این سرزمین، نام خاندان ادهم می‌درخشد. خانواده‌ایی که در طی چندین نسل، از طبیبان به نام و مشهور زمان خود بودند و نقشی بزرگ در بنیان‌گذاری و پیشرفت دانش نوین پزشکی در ایران را داشتند.

اما از این شجره، نقش و اثر دکتر زین‌العابدین خان ادهم و سه پسرش که همگی از پزشکان و دانشمندان به نام و مشهور زمان بودند، در تاریخ پزشکی این سرزمین می‌درخشد:

• پدر:

زین‌العابدین خان ادهم، ملقب به لقمان‌المالک (۱۲۳۱ - ۱۲۹۶ شمسی در تهران)

• پسر اول:

محمدحسین لقمان ادهم، ملقب به لقمان‌الدوله (۱۲۵۸ - ۱۳۲۹ شمسی در تهران)

• پسر دوم:

محمدحسن لقمان ادهم، ملقب به حکیم‌الدوله (۱۲۶۳ - ۱۳۳۶ شمسی در تهران)

• پسر سوم:

عباس ادهم، ملقب به اعلم‌الملک (۱۲۶۴ - ۱۳۴۸ شمسی در تهران)

محمدحسین لقمان ادهم در سال ۱۲۵۸ شمسی در تبریز متولد شد. او در خانواده‌ای متولد شد که پدر و اجدادش همگی به کار طبابت

مشغول بودند و از پزشکان مشهور دربار قاجاریه بودند. پدرش، زین‌العابدین خان ادهم و ملقب به لقمان الممالک (۱۲۳۱ - ۱۲۹۶ شمسی در تهران)، تحصیلات پزشکی خود را در دانشکده پزشکی پاریس گذرانده بود و پزشک مخصوص ولیعهد قاجار، محمد علی میرزا بود و همچنین بنیان‌گذار مدرسه لقمانیه تبریز و از اولین مدارس با آموزش نوین و مدرن در شهر تبریز بود.

محمدحسین پس از تحصیلات ابتدایی و متوسطه در مدرسه لقمانیه تبریز، به فراگیری طب نزد پدر پرداخت و آنقدر سریع در طب پیشرفت کرد و حاذق شد که لقب معین‌الاطبا گرفت و شهرتش به تهران رسید و پزشک مخصوص دربار محمد علی شاه قاجار شد.

وی سپس در سال ۱۲۸۰ شمسی جهت فراگیری طب مدرن به فرانسه رفت و در سال ۱۲۸۷ شمسی از دانشکده پزشکی پاریس فارغ التحصیل شد و به ایران بازگشت و پزشک مخصوص احمد شاه قاجار شد و ملقب به لقمان الدوله شد.

در سال ۱۲۹۵ شمسی، دکتر محمدحسین لقمان ادهم به ریاست کلاس طب در دارالفنون برگزیده شد و این سرآغاز تغییر و تحولی شگرف در ساختار آموزش پزشکی نوین در ایران است. او در سال ۱۲۹۷ شمسی ابتدا تشکیلات کلاس طب را از دارالفنون جدا کرد و مدرسه طب را در ساختمان جداگانه‌ای بنا نهاد که ۴ کلاس داشت. او آموزش طب را به دو قسمت علوم پایه و بالینی تقسیم کرد.

در سال ۱۳۱۳ شمسی و با افتتاح دانشگاه تهران، او پایه‌گذار اولین دانشکده پزشکی ایران در دانشگاه تهران شد.

راه‌اندازی و تجهیز بخش‌های مختلف دانشکده پزشکی از جمله تالار تشریح از اقدامات مهم ایشان است. وی تا سال ۱۳۱۸ شمسی ریاست دانشکده پزشکی را بر عهده داشتند.

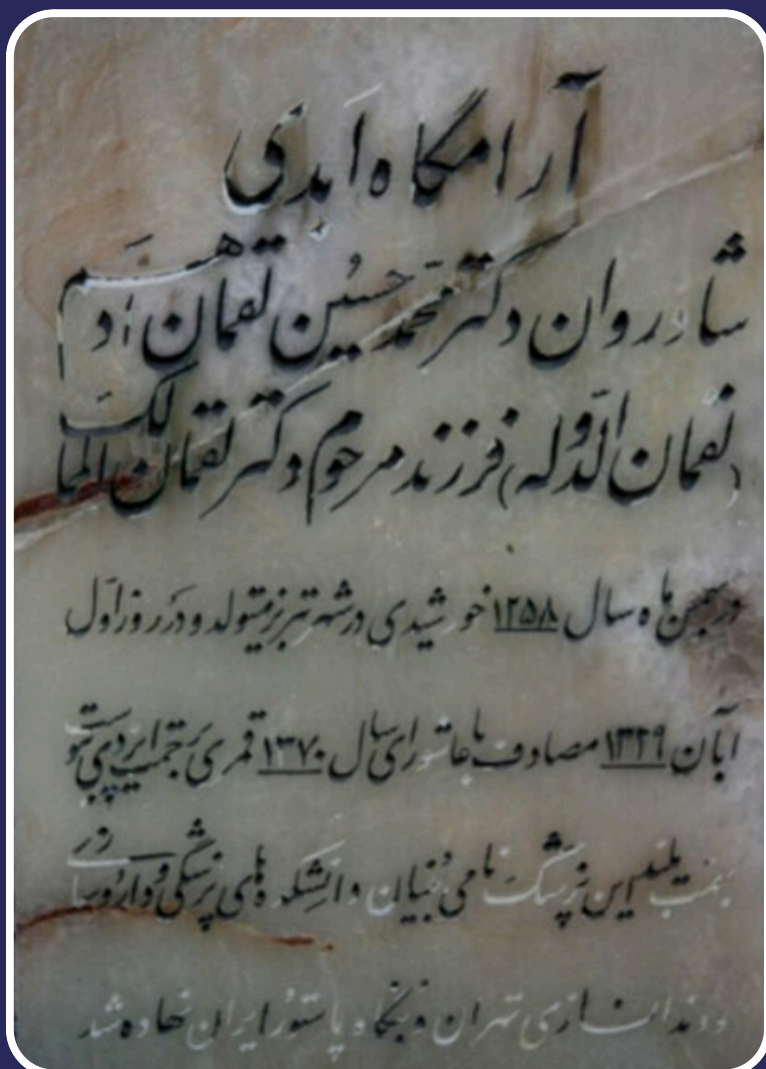
او همچنین در سال ۱۲۹۸ شمسی به همراه برادر کوچکترش، دکتر محمد حسن لقمان ادهم که وزیر بهداری کابینه بود و در سفر اروپایی احمد شاه قاجار، در بازدید از انستیتو پاستور فرانسه، احمد شاه را ترغیب به تاسیس انستیتو پاستور در ایران کرد و این سرآغاز تحولی بزرگ در بهداشت و سلامت ایران بود.

”

در سال ۱۳۲۸ شمسی به پاسداشت ۵۰ سال خدمات ارزنده ایشان در توسعه و آموزش پزشکی در ایران، نشان درجه یک دانش به ایشان داده شد. او همچنین نشان‌های معتبر علمی از کشورهای مختلف جهان را داشت.

دکتر محمد حسین لقمان ادهم در ۱ آبان سال ۱۳۲۹ شمسی مصادف با روز عاشورای سال ۱۳۷۰ قمری و در سن ۷۱ سالگی در تهران چشم از جهان فرو بست.

وزارت بهداشتی در سال ۱۳۳۰ شمسی، به پاسداشت وی، بیمارستان سیصد تخت‌خوابی تهران را به نام او نامگذاری کرد (بیمارستان لقمان حکیم فعلی) و همچنین نام خیابانی در محله دروس تهران به نام لقمان ادهم نامگذاری شد. (خیابان باقری کما سایی فعلی)

علاوه بر محمدحسین لقمان ادهم، برادر کوچکترش، دکتر محمدحسن لقمان ادهم، ملقب به حکیم الدوله، از پزشکان تحصیل کرده در پاریس و بسیار مشهور بود.

در دولت احمد قوام السلطنه، دکتر محمدحسن لقمان ادهم، به مقام وزارت بهداشتی رسید و دومین وزیر بهداشت و درمان ایران شد.

وی در سال ۱۲۶۳ شمسی در تبریز به دنیا آمد و پس از تحصیل طب در پاریس، به ایران بازگشت و به عنوان استاد پزشکی در دارالفنون برگزیده شد و همچنین پزشک مخصوص احمد شاه قاجار بود.

وی در تاسیس انستیتو پاستور ایران نقش مهمی داشت و از اساتید مدرسه طب دارالفنون و دانشکده پزشکی تهران بود.

وی در سال ۱۳۳۶ شمسی در تهران درگذشت.

برادر دیگر آنها، دکتر عباس ادهم، ملقب به اعلم الملک، دانش آموخته رشته پزشکی از پاریس و و از پزشکان مشهور بود. او هم سابقه وزارت بهداری و همچنین از بنیان‌گذاران جمعیت شیر و خورشید سرخ ایران بود. او در سال ۱۳۱۳ شمسی، رییس و بنیان‌گذار بیمارستان رازی، از اولین بیمارستان‌های نوین ایران است. این بیمارستان در کنار بیمارستان سینا که پایه‌گذار جراحی نوین بود، پایه‌گذار طب نوین کودکان، داخلی، اورولوژی و پوست شد.

امروز پس از گذشت حدود یک صد سال از آموزش نوین پزشکی در ایران، پزشکی ایران در سراسر جهان می‌درخشد و این یادی است از بزرگان تاریخ علم و پزشکی این سرزمین که با تلاش خود برای همیشه پزشکی ایران را در جهان جاودانه کردند.

تهیه و تنظیم:

دکتر حسین شهزادی
فوق تخصص قلب کودکان
استادیار مرکز آموزشی تحقیقاتی و
درمانی قلب و عروق شهید رجایی

